

HELSINGIN
ORTODOKSINEN
SEURAKUNTA

Vaalilautakunnan kokous 1/25 22.1.2025

Aika	Keskiviikko 22.1.2025, klo 18:00
Paikka	Liisankadun neuvotteluhuone
Läsnä	Salminen Markku, kirkkoherra, puheenjohtaja Koivisto Aila (etäyhteyksin) Kuri Mikko Litonius Marie-Louise Jalonen Lasarus, sihteeri

1 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 18:00.

2 § Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

OrtL 52 §:n mukaan seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun läsnä on yli puolet jäsenistä.

Kokouskutsu on toimitettu 15.1.2025.

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3 § Pöytäkirjantarkastajan valitseminen

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Mikko Kuri.

4 § Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin esitetyssä muodossa.

5 § Varapuheenjohtajan valitseminen

Varapuheenjohtajaksi valittiin Marie-Louise Litonius.

6 § Esitys valtuustolle vaalijaosta ja kultakin alueelta valittavien valtuutettujen määrästä vaalialueittain

Taustaa:

Helsingin ortodoksisen seurakunnan seurakunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 11.5.2023 § 9 vaalilautakunnan valmistelun ja seurakunnan neuvoston tämän pohjalta tekemän esityksen vastaisesti muuttaa seurakunnan vaalialuejakoa ja valtuutettujen jakoa vaalialueittain. Valtuuston hyväksymässä vaalialuejaossa Hyvinkään kaupunki siirrettiin Itä- ja Keski-Uudenmaan vaalialueeseen ja samalla Itä- ja Keski-Uudenmaan paikkamäärää vaalialueella lisättiin yhdellä hengellä.

Lisäksi Helsinkiin lisättiin yksi paikkamäärä. Samalla Lahden ja Hämeenlinnan erilliset vaalialueet yhdistettiin ja paikkamääräksi päätettiin kaksi henkeä. Päätöksellä seurakunnan pohjoiselta alueelta vähennettiin kaksi valtuustopaikkaa ja koko alue yhdistettiin yhdeksi vaalialueeksi.

HELSINGIN
ORTODOKSIINEN
SEURAKUNTA

Pohjoisen alueen luottamushenkilöt tekivät valtuuston päätöksestä oikaisuvaatimuksen Suomen ortodoksisen kirkon kirkollishallitukseen. Perustelussaan he katsovat, että seurakuntien yhdistymissopimuksessa ja ohjausryhmässä sovittu vaalialuejako olisi pysyväksi tarkoitettu, jonka tavoitteena oli, että kaikki seurakunnan alueet tulevat kohdelluiksi yhdenvertaisina ottaen huomioon alueelliset erot. Suhteellinen edustus tarkoittaisi sitä, että valtuustossa edustajia on kaikista entisten seurakuntien alueista. Valtuuston päätös 11.5.2023 § 9 johtaa siihen, että Hämeenlinna menettäisi molemmat valtuustopaikat, koska Lahden toimintakeskus on jäsenmäärältään suurempi. Seurakunnanneuvosto on lausunnossaan yhtynyt oikaisuvaatimuksen tekijöiden vaatimukseen. Suomen ortodoksisen kirkon kirkollishallitus päätti kokouksessaan 20.9.2023 § 9 palauttaa valtuuston tekemän päätöksen uuteen valmisteluun ja käsittelyyn. Valtuuston puheenjohtaja ja Itä- ja Keski-Uudenmaan valtuuston yksi valtuutettu tekivät kirkollishallituksen päätöksestä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Tätä valitusta he eivät saattaneet seurakunnan luottamuselinten tietoon.

Seurakunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 7.12.2024 § 7 samoin kuin 11.5.2023 § 9. Vaalilautakunta ja seurakunnanneuvosto pitäytyivät aiemmassa esityksessään. Koska hallinto-oikeudessa oleva valitus ei ollut luottamuselinten tiedossa, ne tietämättään valmistelivat ja tekivät päätöksen asiassa, josta oli jo valitusprosessi käynnissä. Tämän perusteella kirkollishallitus kokouksessaan 31.1.2024 § 9 kumosi valtuuston 7.12.2023 § 7 tekemän päätöksen. Seurakunnan olisi tullut pidättäytyä sellaisen asian käsittelystä, josta on valitus tai oikaisuvaatimus käynnissä toisessa viranomaisessa.

Helsingin hallinto-oikeus 29.11.2024 tekemällään päätöksellä (7175/2024) hylkäsi valituksen. Tämän johdosta Helsingin ortodoksinen seurakunta aloittaa valtuustovaalien uuden valmistelun.

Päätösesitys:

Vaalilautakunta esittää, että seurakunnan vaalialuejako pysyy vuoden 2020 hiippakunnan piispan asettamassa vaalialuejaossa, joka määräytyy yhdistymissopimuksen nojalla, ja valtuustopaikkojen määrä pysyy nykyisellään.

Perustelut:

Vaalialueet

Valtuuston puheenjohtaja on vastaesityksessään perustellut, että vaalialueiden olisi hyvä noudattaa vakiintuneita aluerajoja, esimerkiksi maakuntarajoja tai hyvinvointialueiden rajoja. Tämän perusteella Hyvinkää kuuluisi Uudenmaan maakuntaan tai vaihtoehtoisesti Keski-Uudenmaan hyvinvointialueeseen yhdessä Järvenpään, Nurmijärven, Mäntsälän, Tuusulan ja Pornaisten kuntien kanssa.

Sen sijaan tämän perusteella Lahti ja Hämeenlinna eivät kuuluisi samaan alueeseen. Lahti kuuluu Päijät-Hämeen maakuntaan tai Päijät-Hämeen hyvinvointialueeseen. Hämeenlinna kuuluu Kanta-Hämeen maakuntaan tai Kanta-Hämeen hyvinvointialueeseen. Tämän nojalla Lahtea ja Hämeenlinnaa ei voida yhdistää yhteen ja samaan vaalialueeseen, vaan niiden tulee olla omina alueinaan myös vaalialueita määriteltäessä.

Lisäksi, mikäli vaalialueiden määrittelyssä otetaan lähtökohdaksi maakunta- tai hyvinvointialueiden rajat, tulee tämän toteutua koko seurakunnan alueella, ei ainoastaan yhden kaupungin (Hyvinkää)

HELSINGIN
ORTODOKSINEN
KOHDEALUE

Tällöin toteutuisi yhdenvertaisuusperiaate, jossa kaikki kaupungit ja kunnat tulisivat lähtkohtaisesti yhdenvertaisesti kohdelluiksi.

Rajojen määrittelyn perusteissa tulee huomioida myös Suomen ortodoksisen kirkon kirkolliskokouksen määrittelemä kirkon toiminta- ja tavoitesuunnitelma sekä linjaukset pyhäkkökeskeisyydestä. Seurakunnan tulee toiminnassaan ja päätöksenteossaan pyrkiä siihen, että seurakuntalaisten mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua oman ja koko seurakunnan alueen toimintaan ja elämään turvataan ja niitä vahvistetaan.

Valtuuston 11.5.2023 § 9 hyväksymässä vaalialuejaossa on Hyvinkään kaupunki siirretty Itä- ja Keski-Uudenmaan vaalialueeseen ja paikkamäärää vaalialueella lisätty yhdellä hengellä. Lisäksi Helsinkiin lisättiin yksi paikkamäärä. Samalla Lahden ja Hämeenlinnan erilliset vaalialueet yhdistettiin ja paikkamääräksi päätettiin kaksi henkeä. Tämän päätöksen voidaan katsoa heikentäneen Hämeenlinnan alueen jäsenten mahdollisuutta osallistua seurakunnan yhteiseen päätöksentekoon.

Hämeenlinnassa asui 31.12.2024 457 äänioikeutettua seurakunnan jäsentä, Lahdessa 880. Hämeenlinnan nykyisen vaalialueen muiden kuntien äänioikeutettujen jäsenten määrä on yhteensä 260 henkeä. Lahden vaalialueen muiden kuntien äänioikeutettujen jäsenten määrä on 569 henkeä. Mikäli Hämeenlinna ja Lahti ovat samassa vaalialueessa on olemassa suuri riski sille, että Hämeenlinnan alueelta ei valtuustoon tule valituksi yhtään jäsentä, koska Lahdessa ja sen ympäryskunnissa on lähes kaksinkertainen määrä äänioikeutettuja jäseniä.

Mikäli esimerkiksi hyvinvointialueita käytetään vaalialuejaon perusteena, on edellä esitetyn nojalla riski, että sama tapahtuisi esimerkiksi nykyisen Länsi-Uudenmaan vaalialueella, kun nykyiset Espoon ja Länsi-Uudenmaan vaalialueet yhdistettäisiin, jolloin nykyiseltä Länsi-Uudeltamaalta ei välttämättä saataisi yhtään ehdokasta valituksi valtuustoon äänioikeutettujen jäsenten suuren määrän keskittyessä Espooseen.

Hallinnon oikeusperiaatteet (Hallintolaki 6 §) velvoittavat tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen. Vain yhden kunnan siirtäminen SOTE-perusteella ei vastaa hyvää yhdenvertaista ja oikeudenmukaista hallintoa.

Nykyisen vaalialuejaon voidaan katsoa parhaiten turvaavan pyhäkkökeskeisyyden ja paikallisen osallistumisen toteutumista seurakunnassa. Alueiden tasapuolinen kohtelu on yhteisön etu ja seurakunnan toimintojen ja päätösten valmistelussa eri alueet tulevat tasavertaisesti huomioiduksi.

Valtuuston edustajien määrä vaalialueittain

Laki ortodoksisesta kirkosta säätää:

“49 § 1 mom, vaalikelpoinen seurakunnan luottamustoimiin on ortodoksisesta kristillisestä vaikumuksesta tunnettu äänioikeutettu seurakunnan jäsen, joka ei ole vajaavaltainen.”

Määriteltäessä vaalialueilta valittavien valtuuston edustajien määrää, on edellä mainitun säädöksen nojalla perusteltua laskea suhteellisuus vaalikelpoisten jäsenten määrän mukaan.

Seurakunnan jäsenten enemmistö keskittyy suurempiin kasvukeskuksiin. Hämeenlinnan vaalialue on jäsenmäärältään ja äänioikeutettujen määrältään seurakunnan pienin. Seurakunnan tulee tur-

HELSINGIN
ORTODOKSINEN
SEURAKUNTA

vata, että alueen jäsenet tulevat hallintolain 6 § mukaisesti tasapuolisesti kohdelluiksi. Seurakunnan on huolehdittava, että Hämeenlinnan alueelta saadaan edustajia valtuustoon ja muihin luottamuselimiin.

Suhteellista edustusta arvioitaessa seurakunnan on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista. Seurakunta voi ottaa lähtökohdaksi vähimmäisvaatimuksen, jolloin alueelta valittaisiin äänivaltaisten jäsenten perusteella vähintään yksi valtuustoedustaja. Hallintolain 6 § perusteluissa säännös ei estä tasa-arvon turvaamiseksi tarpeellista positiivista erityiskohtelua eli tietyn ryhmän asemaa ja olosuhteita parantavia toimia. Yhdenvertaisuuslain 9 §:ssä säädetään positiivisesta erityiskohtelusta, jonka mukaan sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää. (Heikki Kulla & Janne Salminen, 2021. Hyvän hallinnon perusteet, s. 116.)

Koska Hämeenlinnan vaalialueen kunnat ovat asukasluvultaan lähtökohtaisesti seurakunnan pienimpiä ja johon alueen jäsenet eivät itse voi vaikuttaa, ei pelkän laskennallisen arvon käyttäminen valtuustoedustajine määrän määrittelyssä ole perusteltua. Valtuustoedustajien määrän määrittelyssä on jatkuvasti arvioitava sitä, että vaikka muuttoliike ja väestökehitys on kasvavaa tietyillä alueilla ja vastavuoroisesti laskevaa toisilla alueilla, miten pienenevät alueet tulevat tasavertaisesti kohdelluiksi. Tämän perusteella valtuustoedustajien määrän pitäminen nykyisessä kahdessa edustajassa on perusteltua.

Oikaisuvaatimuksessaan Hämeenlinnan ja Lahden alueen luottamushenkilöt perustelivat nykyistä vaalialuejakoa ja valtuustoedustajien määrän määrittelyä myös sillä, että yhdistymissopimuksen ja sen pohjalta tehdyn nykyisen vaalialueita ja valtuustopaikkoja koskevan määrittelyn voidaan katsoa kuuluvan luottamuksensuojan piiriin. Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen toimien on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia. Perustelujen mukaan yksityisen tulee voida luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen sekä viranomaisten tekemien hallintopäätösten pysyvyyteen. (Kulla & Salminen, 2021, s. 129.) Valtuuston 11.5.2023 § 9 päätöksen voidaan katsoa rikkovan Hämeenlinnan ja Lahden alueiden seurakuntalaisten luottamuksensuojaa. Tämän valtuuston tulee huomioida perusteluissaan.

Valtuutettujen määrä alueittain (alueiden jäsenmäärät ja äänioikeutettujen määrät liitteenä)

Helsinki 7

Vantaa 3

Espoo ja Kauniainen 3

Keski- ja Itä-Uusimaa 2

Länsi-Uusimaa 2

Lahti 2

Hämeenlinna 2

Päätös: Muutetun päätösesityksen mukaan vaalilautakunta palauttaa asian koskien vaalijakoa ja valittavien valtuutettujen määrää vaalialueittain uuteen valmisteluun. Lisäksi vaalilautakunta toteaa, että koska nykyinen valtuusto on tehnyt linjauksen siitä, että isot ja tärkeät päätökset tehdään vasta seuraavan valtuuston toimikautena, on tärkeää saada vaalit toteutettua myös siitä syystä, että päätösten viipyminen aiheuttaa seurakunnalle merkittävää taloudellista vahinkoa. Valmistelussa seuraavaa vaalilautakunnan kokousta varten selvitetään äänioikeutettujen ja nuorten määrä vaalialueittain sekä pyhäkkökeskeisyys huomioon ottaen myös pyhäkköjen määrä vaalialueittain.

HELSINGIN
ORTODOKSINEN
SEURAKUNTA

7 § Esitys vaaliajasta

Päätösesitys:

Kirkkojärjestyksen § 82 mukaisesti seurakunnanvaltuuston vaalit aloitetaan marraskuun ensimmäisenä sunnuntaina ja päätetään viimeistään marraskuun kolmantena sunnuntaina. Seurakunnan laajentumisen vuoksi vaalilautakunta esittää valtuustolle, että vaali aloitetaan 2.11.2025 ja päätetään 16.11.2025.

Kirkkojärjestyksen § 82 mukaan vaalilautakunta päättää vaalitoimituksen ajasta ja paikasta sekä vaalin tuloksen julkaisemisen ajankohdasta. Vaalilautakunta määrää näin ollen siitä, minne seurakunnan alueella järjestetään äänestyspaikat.

Päätös: Esityksen mukaan.

8 § Muut asiat

Ei muita asioita.

9 § Ilmoitusasiat

Ei ilmoitusasioita.

10 § Seuraavat kevään kokoukset

Torstaina 6.2.2025 klo 17:00 Liisankadun neuvotteluhuoneessa

11 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19:40.

PÖYTÄKIRJAN VAKUUDEKSI

Kirkkoherra Markku Salminen, puheenjohtaja

Lasarus Jalonen, sihteeri

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Olen tänään tarkastanut vaalilautakunnan 22.1.2025 pitämästä kokouksesta laaditun pöytäkirjan ja todennut sen kokouksen kulun mukaiseksi.

29.1.2025

Mikko Kuri

Pöytäkirjan tarkastaja

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 5 pages before this page
Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foesatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende